

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně z předsedy JUDr. Roberta Merlého a soudců JUDr. Antonína Péryho a JUDr. Marcela Druona v právní věci stěžovatele **Vasila Janukovyče**, bytem Nádražní 15, Jablonec nad Nisou, zastoupeného Mgr. Kateřinou Kavalírovou, advokátkou se sídlem v Hradci Králové, Dukelská 15, proti žalovanému **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 1. 2014, č. j. 59 Ca 55/2014 – 40,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel podal dne 15. 3. 2012 u Krajského úřadu pro Ústecký kraj žádost o udělení státního občanství České republiky. Tato byla následně dne 22. 6. 2012 doručena Ministerstvu vnitra (žalovanému). Usnesením ze dne 22. 9. 2012 žalovaný řízení přerušil s odůvodněním, že stěžovatel, ač jinak splnil veškeré zákonné požadavky pro udělení státního občanství České republiky, nespĺňuje jednu z podmínek pro udělení státního občanství podle tehdejší úpravy, a to podmínku pozbytí dosavadního státního občanství, když je doposud státním občanem Ukrajiny.

Stěžovatel doručil dne 3. 11. 2013 žalovanému potvrzení o propuštění ze státního svazku Ukrajiny. Tímto se stěžovatel stal osobou bez státního občanství. Žalovaný následně pokračoval v řízení a rozhodnutím ze dne 8. 1. 2014, č. j. VS – 5364/53/2 – 2012 žádost stěžovatele o udělení státního občanství České republiky zamítl s odkazem na § 22 odst. 3 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, neboť na základě stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb vyšlo najevo, že stěžovatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví a majetkové hodnoty. Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel rozklad, který byl zamítnut rozhodnutím ministra vnitra ze dne 11. 1. 2014, č.j. R-12/14/1.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu k Městskému soudu v Praze, která byla odmítnuta usnesením ze dne 25. 1. 2014, č. j. 59 Ca 55/2014 – 40. Městský soud v Praze po posouzení věci a příslušné právní úpravy dospěl k závěru, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného je nepřijatelná podle § 26 zákona o státním občanství České republiky v platném znění, neboť napadené rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 22 odst. 3 je vyloučeno z přezkoumání soudem.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které namítal nedostatečnost odůvodnění a nesprávné právní posouzení věci Městským soudem v Praze. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel poukázal na nejnovější rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2014, č.j. 2 As 1/2014-53. V tomto rozhodnutí dospěl druhý senát Nejvyššího správního soudu k závěru, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti o státní občanství je vždy soudně přezkoumatelné, a to i tehdy, pokud je opřeno o § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V daném případě rozhodoval správní orgán o udělení státního občanství. Podle ustálené judikatury správních soudů (srov. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze č. j. 6 A 77/99 - 8 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí ve věcech správních pod č. 839/2001) je však udělení státního občanství na žádost občana cizího státu výrazem neomezené státní suverenity. Děje se tak ve sféře absolutního volného uvážení, zda cizímu státnímu příslušníku bude občanství uděleno nebo ne. Tento princip je naprosto neměnný a nezpochybnitelný; zákonodárce však z praktických důvodů některé případy vyjímá z individuálního rozhodování a stanoví zákonem, že určité skupiny cizích státních příslušníků nabývají státní občanství za splnění zákonem stanovených podmínek (typicky uzavření manželství, případy spojení nebo rozdělení států, anexe cizího území atd.). O žádný takový případ tu nešlo a žaloba to ani netvrdí. Šlo o individuální žádost státního příslušníka o udělení státního občanství České republiky.

Konstrukce právního nároku na udělení státního občanství v takových případech by princip svrchovanosti státu popírala a už pojmově není možná. Ojedinelé a výjimečné legislativní akty minulé doby (např. tzv. „lex Déer“, tj. ústavní zákon č. 152/1926 Sb., z. a n. pro některé státní občany bývalého Uherského království) jednak tento nárok konstituují jako takový, jednak – v důsledku nepřesného legislativního vyjádření – jde fakticky o opční prohlášení, nikoli o udělení, protože státního občanství se tu nabývalo v závislosti na tom, zda se uchazeč pro československé státní občanství prohlásil, tedy na vůli žadatele, nikoli na individuálním volném uvážení státního orgánu.

V posuzované věci jde však o zcela jinou situaci. Žádost o udělení státního občanství byla zamítnuta s podle § 22 odst. 3 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, neboť na základě stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb vyšlo najevo, že stěžovatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví a majetkové hodnoty. Podle citovaného ustanovení přitom platí, že tato stanoviska policie, resp. zpravodajských služeb se nestávají součástí spisu. Podle § 26 citovaného zákona jsou rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 22 odst. 3 vyloučena z přezkoumání soudem.

V dané věci Nejvyšší správní soud neshledal důvodu, proč kasační stížnosti vyhovět a proto kasační stížnost stěžovatele podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměla a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2014

JUDr. Robert Merlý, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Rajčoková

Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky – vybraná ustanovení

Díl 6

Nabývání státního občanství České republiky udělením

§ 11

O udělení státního občanství České republiky rozhoduje ministerstvo.

§ 12

Na udělení státního občanství České republiky není právní nárok.

Podmínky udělení státního občanství České republiky

§ 13

(1) Státní občanství České republiky lze udělit, pokud je žadatel integrován do společnosti v České republice, zejména pokud jde o integraci z hlediska rodinného, pracovního, nebo sociálního, a splňuje ostatní podmínky stanovené v [§ 14](#).

(2) Státní občanství České republiky nelze udělit žadateli, který ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty.

§ 14

(1) Státní občanství České republiky lze udělit, pokud má žadatel na území České republiky povolen trvalý pobyt¹⁾ ke dni podání žádosti nepřetržitě

a) po dobu alespoň 5 let,

b) po dobu alespoň 3 let, jde-li o žadatele, který je občanem státu Evropské unie, nebo

c) po dobu, která společně s bezprostředně předcházejícím oprávněným pobytem na území České republiky dosahuje alespoň 10 let.

Do doby pobytu požadované v písmenech a) a b) se započítává doba jakéhokoli oprávněného pobytu na území České republiky před dosažením 18 let věku.

(2) Státní občanství České republiky lze udělit, pokud žadatel prokáže, že se na území České republiky skutečně zdržuje alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu, jak je stanovena v odstavci 1 písm. a) až c). Do této doby se započítávají i období nepřítomnosti cizince na území České republiky, pokud jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 2 po sobě jdoucí měsíce, nebo ze závažného důvodu 6 po sobě jdoucích měsíců; závažným důvodem je zejména těhotenství a narození dítěte, vážné onemocnění, studium, odborné školení nebo pracovní cesta.

(3) Státní občanství České republiky lze udělit žadateli staršímu 15 let, který

a) nebyl pravomocně odsouzen pro nedbalostní trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo pro úmyslný trestný čin,

b) pokud se v České republice zdržuje po dobu kratší 10 let, ve státě, jehož je státním občanem, nejde-li o žadatele, kterému byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany⁴⁾, nebo ve státech, ve kterých v posledních 10 letech přede dnem podání žádosti pobýval nepřetržitě více než 6 měsíců po dosažení věku 15 let, nebyl pravomocně odsouzen pro nedbalostní trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nebo pro úmyslný trestný čin.

Podmínka podle písmen a) a b) je splněna, pokud se na žadatele hledí, jako by nebyl odsouzen, nebo pokud byl v cizím státě odsouzen za čin, který není trestný podle práva České republiky.

(4) Státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který prokáže znalost českého jazyka. Tuto podmínku nemusí splnit žadatel, který doloží, že v minulosti absolvoval alespoň po dobu 3 školních let základní, střední, nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk, žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 15 nebo starší 65 let, nebo žadatel s tělesným nebo mentálním postižením, které mu znemožňuje osvojit si znalost českého jazyka.

(5) Státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který prokáže základní znalost ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně-spoločenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky. Tuto podmínku nemusí splnit žadatel, který doloží, že v minulosti absolvoval alespoň po dobu 3 školních let základní, střední, nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk, žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 15 nebo starší 65 let, nebo žadatel s tělesným nebo mentálním postižením, které mu znemožňuje osvojit si znalost ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně-spoločenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky.

(6) Státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti neporušil závažným způsobem povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území České republiky¹⁾, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, daně, cla, odvody a poplatky, vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti.

(7) Státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který prokáže výši a zdroje svých příjmů, popřípadě splnění oznamovací povinnosti při přeshraničním převozu⁵⁾ nebo bezhotovostní převod finančních prostředků z ciziny a že ze svých příjmů v deklarované výši odvádí daň, pokud podle jiného právního předpisu⁶⁾ tuto povinnost neplní jiná osoba. Skutečnosti dle předchozí věty je žadatel povinen prokázat za období posledních 3 let předcházejících dni podání žádosti. Tuto podmínku nemusí splnit žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 18 let.

(8) Státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který prokáže, že jeho pobyt na území České republiky v posledních 3 letech předcházejících dni podání žádosti výrazně a bez vážných důvodů nezatěžoval systém státní sociální podpory nebo systém pomoci v hmotné nouzi. Výrazným zatížením systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi se rozumí, že žadatel je převážně závislý na dávkách poskytovaných ze systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi, pokud se nejedná o osobu, která je vyloučena z výkonu výdělečné činnosti z důvodu svého zdravotního stavu, připravuje se na budoucí povolání⁷⁾, nebo čerpá mateřskou či rodičovskou dovolenou, nebo soustavně pečuje o jinou osobu, která je na takovou péči odkázána.

...

§ 22

(1) Pokud má ministerstvo pochybnosti o správnosti údajů uvedených v předložených dokladech, nebo je jako podklad pro posouzení žádosti považuje za nedostatečné, je oprávněno dále požádat o informaci jiný státní orgán, orgán územního samosprávného celku nebo zdravotní pojišťovnu, které jsou povinny požadovanou informaci poskytnout, pokud ji mají k dispozici.

(2) Za účelem prokázání podmínky uvedené v [§ 14 odst. 3 písm. a\)](#) si ministerstvo vyžádá podle jiného právního předpisu¹¹⁾ výpis z evidence Rejstříku trestů, jde-li o žadatele staršího 15 let. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) K žádosti o udělení státního občanství České republiky, kterou podal žadatel starší 15 let, si ministerstvo vyžádá stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; tato stanoviska se nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. V případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí se pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

...

§ 24

(1) Vyhovuje-li se žádosti o udělení státního občanství České republiky, vydá ministerstvo žadateli listinu o udělení státního občanství České republiky namísto stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí. V takovém případě nabývá rozhodnutí o udělení státního občanství České republiky právní moci dnem uvedeným v [§ 27 odst. 1](#).

(2) Ministerstvo o udělení státního občanství České republiky bezodkladně informuje krajský úřad.

§ 25

Pokud ministerstvo žádost o udělení státního občanství České republiky zamítne, může žadatel podat novou žádost nejdříve po uplynutí 2 let od dne nabytí právní moci rozhodnutí o zamítnutí žádosti. To neplatí, byl-li žadatel v době zamítnutí žádosti dítětem nebo splnil-li žadatel v mezidobí v důsledku uplynutí času podmínku podle [§ 14](#), jejíž nesplnění bylo důvodem zamítnutí žádosti.

§ 26

Soudní přezkum

Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle [§ 22 odst. 3](#) je vyloučeno z přezkoumání soudem.

...

§ 74

Řízení, která nebyla pravomocně ukončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů; pozbytí dosavadního státního občanství se pro udělení státního občanství České republiky nevyžaduje.

...

§ 84

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.